

ELEKTRONİK TEBLİGAT

Araş. Gör. Ayşe Ece Acar*

İNCELEME PLANI:

I. TEBLİGAT, A. Genel Olarak B. Uyap Üzerinden Tebligat Evrakı Hazırlanması. II. Genel Olarak Elektronik Tebligat, A. Elektronik Tebligatın Yapılmasına Dair Esaslar B. Kayıtlı Elektronik Posta III. Kep Sistemi Üzerinden Yapılan Elektronik Tebligat, A. Elektronik Tebligatın Yapılması Usulü B. Elektronik Tebligatı Çıkarmaya Yetkili Mercii C. Elektronik Tebligatta Tebliğ Tutanağı D. Tebligatı Kabule Yetkili Kişiler E. Tebligatın Elektronik Yolla Yapılmaması Hali F. İlan Yolu İle Tebligatın Elektronik Ortamda Yapılması

GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler hukukun her alanına sirayet etmekte ve mevzuatlarda bu gelişmelere uygun değişiklik yapılması gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Teknolojik gelişmelerden dijital imza teknikleri ve bu tekniklerin sağladığı güvenlik uygulamaları, hukuk hayatında ihtiyaç duyulan, gelişmelere uyum sağlama sürecinde temel tekniklerdendir. Özellikle yazılı belgelerin güvenliğinin sağlanmasında kullanılan bu teknik, hukuk hayatında da birçok düzenlemenin önünü açmış bulunmaktadır.

Tebligat, bilgilendirme ve belgelendirme unsurlarını içerisinde barındıran bir işlemdir. Bu unsurların varlığı usulüne uygun bir tebliğ için, dolayısıyla da kanunun tebliğe bağladığı sonuçların doğması için şarttır. Bu kapsamda elektronik tebligatın da bu unsurları sağlaması gerekmektedir.

Çalışmamızda öncelikle tebligata dair kısa bir genel açıklama yapılacak, sonrasında, UYAP üzerinden hazırlanan tebliğler, elektronik tebligat, elektronik tebligatın yapılmasına temel teşkil eden teknik olan kayıtlı elektronik posta sistemi ayrı ayrı incelenecektir.

I. TEBLİGAT

A. Genel Olarak

Tebligat terimi, dilimizde tebliğ sözcüğü ile aynı anlama gelmek üzere kullanılmakta olup, aslen tebliğ sözcüğünün çoğuludur¹. Tebligat, sözlük anlamı olarak “bildirim” manasına gelmektedir². Tebliğ kelimesi ise, Arapça kö-

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi.

¹ Ejder Yılmaz, Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 6. Bs., Ankara, 2013, s. 39; Timuçin Muşul, Tebligat Hukuku, 6. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s. 45; Seyithan Deliduman, Tebligat Hukuku Bilgisi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006, s. 13; Ahmet Cemal Ruhi, Tebligat Hukuku, 4. Bs., Ankara, 2006, s. 25.

² Türk Dil Kurumu, Büyük Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts, (14.11.2014).

kenli olup, bildirim ve yazılı bildirme manasındadır³. Tebligat kelimesi yazılı bildirim manasına gelmekle birlikte, hukuki anlamda, bir hukuki işlemin tebligat niteliğinde olabilmesi için yalnızca bildirim unsurunu taşıması yeterli olmamaktadır. Bir hukuki işlem, ancak kanunların öngördüğü şekilde yazılı bildirim ve belgelendirme unsurlarını taşıyorsa tebligat olarak nitelendirilebilecektir⁴. Bahsi geçen iki unsurdan birinin dahi mevcut olmaması, tebligatın yokluğu sonucunu doğuracak ve kanunun tebliğe bağladığı sonuçların doğmasına engel olacaktır⁵.

Hukuki anlamda tebligat, “*Hukuki bir işlemin, ilgili kimsenin bilgisine sunulması için yetkili makamın, yasa ve yöntemine (usulüne) uygun bir biçimde yazı ile veya ilanla yaptığı bildirim işlemi; tebliğler.*” olarak tanımlanmaktadır⁶.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun bir kararında tebligatın, Anayasa ile güvence altına alınan iddia ve savunma hakkının, daha da özelde hukki dinlenme hakkının tam olarak kullanılmasını ve bu suretle adil bir yargılamanın yapılmasını sağlayan çok önemli bir araç olduğu ifade edilmiştir⁷.

Tebligat türleri, konusuna göre kazai tebligat, mali tebligat ve idari tebligat olarak üçe ayrılmaktadır. Kazai tebligat, adli, idari ve askeri kaza mercilerince yapılacak tebligat; mali tebligat, Sayıştay tarafından yapılan tebligat; idari tebligat: kazai ve mali tebligatın dışında kalan tebligattır. Tebligat Kanunu’nun genel hükümleri, m. 1’de yer alan mercilerce yapılacak tebliğlere, özel hükümleri ise her biri kendi ana başlığı altında yer alan maddeler uygulanmak üzere, kazai, idari ve mali tebligatlarda uygulanır⁸.

Tebligat, PTT veya memur vasıtasıyla yapılabileceği gibi, celse sırasında veya kalemde davaya ait evrakın taraflara, müdahile veya vekillerine, tutanağa geçirilmek suretiyle veya imza karşılığında tebliğ edilmesi yoluyla da yapılabilir⁹. Tebligat yapılamayan ve ikametgahı, meskeni veya iş yeri bulunmayan kimsenin adresi meçhul sayılır ve tebligat ilan yoluyla yapılır. Bu ihtimallerin yanı sıra, ilgili mevzuatta son yıllarda yapılan değişiklikler uyarınca artık tebligatın elektronik posta yoluyla yapılması imkanı da hukukumuz bakımından mevcuttur.

B. UYAP Üzerinden Tebligat Evrakı Hazırlanması

UYAP, “Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi”ni ifade etmek üzere kullanılmakta olup, “Ulusal Yargı Ağı Projesi”nin kısaltmasıdır. UYAP, HMK m.

³ Yılmaz, Tacar, a.g.e., s. 39; Ejder Yılmaz, Hukuk Sözlüğü, 7. Bs., Yetkin Yayınları, Ankara, 2002, s. 1198.

⁴ Muşul, a.g.e., s. 45; Yılmaz, Tacar, a.g.e., s. 39; Kamil Yıldırım, Nevhis Deren-Yıldırım, İcra ve İflas Hukuku, 6. Bs., İstanbul, 2015, s. 53; Levent Börü, “Elektronik Tebligat Yönetmeliği Taslağı’na Dair Kısa Bir Değerlendirme”, Ankara Barosu Dergisi, 2012/2, s. 406; Ruhi, a.g.e., s. 25; İbrahim Özbay, “6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik Çerçevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVI, S. 1-2, 2012, s. 115; Cenk Akil, “11.1.2011 gün ve 6099 sayılı Kanun ile 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2012, 101. Sayı, s. 248.

⁵ Muşul, a.g.e., s. 45.

⁶ Yılmaz, a.g.e., s. 1198.

⁷ Yargıtay HGK, 2011/11-554 E., 2011/684 K., 23.11.2011 T.

⁸ Muşul, a.g.e., s. 28.

⁹ Ahmet Uğur Turan, Tebligat Hukuku, 3. Bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, s. 21.

455/1'de ve HMK Yön. m. 4/o'da, adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemi olarak tanımlanmaktadır. UYAP'ın amacı, adalet hizmetlerinin, teknolojiyen faydalanılarak, olabildiğince hızlı bir şekilde yürütülmesi ve sağlanmasıdır¹⁰.

Tebligat evrakı, tebligatın unsurlarından bildirim unsurunun sağlanması için, kanunun öngördüğü usullere uyulduğunu gösteren belgedir¹¹. Adliyelerin UYAP'a entegre olmasının sonucu, uygulamada birçok faaliyet artık UYAP üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu işlemlerden biri de tebligat evrakının UYAP üzerinden hazırlanmasıdır.

Tebligat evrakının UYAP üzerinden hazırlanması, adli personelin sisteme girdikten sonra erişeceği "UYAP Tebligat Ekranı" aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bunun için öncelikle, yapılacak tebligatın türü seçilmektedir. Sonrasında sistem üzerinden, tarafların adres bilgileri güncellenir. Bu güncelleme sırasında, tarafların bildirdikleri adreslerinin, kayıtlı adresleri ile aynı olup olmadığının kontrolü de yapılır. Bu durumda, taraflarca bildirilen adres bilgisi sisteme girilerek kaydedilecek ve yazışma adresi olarak seçilecektir. Zira, bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya bu adrese tebligat yapılamaması durumunda, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır (Tebligat Kanunu m. 10/2).

UYAP üzerinden yapılacak tebligatlarda, adreslerin güncellenmesi aşamasından sonra tebligat zarfı veya davetiyesinin hazırlanması aşamasına geçilir. Bu aşamada, öncelikle sistem üzerinden ilgili dosya tarihi girilerek, ilgili dosyaya ulaşılır. Sonrasında açılan pencerelerden yapılacak tebligatın türüne ve içeriğine ilişkin bilgiler girilip onay verilerek ilgili tebligatın çıktısı alınır.

Ayrıca, UYAP üzerinden hazırlanmış ve postaya verilmiş olan tebligatlara dair bilgiler, PTT tarafından sorgulanabilmekte, çıkarılan tebligatın hangi safhada olduğu yargı birimleri tarafından takip edilebilmektedir¹².

II. GENEL OLARAK ELEKTRONİK TEBLİGAT

A. Elektronik Tebligat Yapılmasına Dair Esaslar

1. İlgili Mevzuat

Tebligat Kanunu'nun 1. maddesi; kazai merciler, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile il özel idareleri, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, barolar ve noterler tarafından yapılacak elektronik ortam da dahil tüm tebligatın, bu Kanun hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü veya memur vasıtasıyla yapılacağını öngörmektedir. Maddede yer alan "elektronik ortam da dahil" ifadesi, tebligatın elektronik ortamda da yapılabilmesinin mümkün olduğunu ifade eder niteliktedir.

¹⁰ Ayşe Ece ACAR, Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği, 12 Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013, s. 122.

¹¹ Deliduman, a.g.e., s. 51.

¹² <http://www.adalet.info/org/uyap> (10.10.2014).

19 Ocak 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 2. maddesi ile, 7201 sayılı Tebligat Kanunu’na 7. maddeden sonra gelmek üzere eklenen 7/a maddesi ile, elektronik tebligata ilişkin açık bir düzenleme getirilmiştir. Bu düzenleme uyarınca, tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye elektronik yolla tebligat yapılabilecektir. Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması ise zorunludur (m. 7/a, f.1, 2). Madde gerekçesinde, bu düzenleme ile ülkemizde de elektronik tebligat müessesesinin uygulanmasına başlanacağı ifade edilmektedir¹³. Ancak elektronik tebligat müessesesinin uygulanmaya başlanması için Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesinden daha detaylı düzenlemelere ve teknik altyapıya ihtiyaç duyulmuştur.

Elektronik tebligatın yapılmasına dair usul ve esaslar, Elektronik Tebligat Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Elektronik Tebligat Yönetmeliği, 28533 sayılı ve 19.01.2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik, 11.20.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesine dayanılarak hazırlanmıştır (E-Teb. Yön. m. 2).

Elektronik tebligat, Elektronik Tebligat Yönetmeliği’nin 3. maddesinin “a” bendinde, “*Bu Yönetmelik kapsamına uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligat*” olarak tanımlanmaktadır.

Elektronik tebligat, kayıtlı elektronik posta sistemi üzerinden yapılır. Kayıtlı elektronik posta sisteminin teknik ve hukuki yönleri ile bu sistemin işleyişine dair usul ve esasları belirlemek üzere, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu tarafından hazırlanan Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 25 Ağustos 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

2. Tanım

Elektronik Tebligat Yönetmeliği’nin amacı; elektronik ortamda yapılacak tebligatlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Elektronik Tebligat Yönetmeliği’nin 3. maddesinin a bendinde elektronik tebligat, bu Yönetmelik kapsamına uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligat olarak tanımlanmıştır. Elektronik tebligat adresi, Yönetmelikte, muhatap ve tebligatı çıkaran merciye ait olan elektronik tebligata elverişli kayıtlı elektronik posta adresi olarak tanımlanmıştır (m. 3, b). Elektronik tebligat hizmeti, bilişim sistemleri vasıtasıyla muhatapın elektronik tebligat adresine iletilmek üzere, tebligatı çıkaran merci tarafından tebligatın gönderilmesini ve bu iletinin muhataba elektronik ortamda delillendirilerek tesliminin sağlanması hizmetini ifade etmek üzere kullanılmaktadır (m. 3.c). Elektronik tebligat mesajı ise, tebliğ edilecek içerik veya diğer ekli dokümanlar ile tebliğ için gerekli muhatap bilgilerinden oluşan tebligat mesajının tümünün tebligatı çıkaran merci tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmış halidir (m. 3, d).

3. Elektronik Tebligatın Yapılmış Sayılacağı Tarih

Tebligat Kanunu’nda, muhatapın elektronik tebligatı tebellüğ etmiş sayılacağı tarihe ilişkin özel bir düzenleme yer almaktadır. Tebligat Kanunu uya-

¹³ Tebligat Kanunu m. 7/a gerekçesi için Bkz.: Muşul, a.g.e., s. 91-93.

rınca elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır (Teb. K. m. 7/a, f.4). Bu beş günlük sürenin hesaplaması yapılırken, elektronik tebligatın muhatabın elektronik posta hesabına ulaştığı tarih dikkate alınmayacak, süre, postanın elektronik posta hesabına ulaştığı günü izleyen günden itibaren hesaplanacaktır. Böylelikle, tebliğ muhatabının, kayıtlı elektronik posta hesabını kontrol etme-
mek suretiyle tebliğin sonuçlarını geciktirmesi ihtimali söz konusu olmayacaktır.

4. Elektronik Yolla Tebligat Yapılmasının Zorunlu Olduğu Haller

Tebliğat Kanunu 7/a maddesi uyarınca, anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur; gerçek kişiler bakımından ise elektronik tebligat zorunlu değil, ihtiyaridir. Madde gerekçesinde, elektronik tebligatın yalnızca sermaye şirketleri bakımından zorunluluk olmasının nedeni, sermaye şirketlerinin nitelikleri gereği güven uyandırmak, sağlıklı bir organizasyon yapmak ve belli ölçüde de şeffaf olmak durumunda olmaları ve internet sayfası oluşturması gibi zorunluluklarının da gündemde bulunması sonucu, elektronik tebligatın yaygınlaştırılması için uygun bir zemin olmaları olarak ifade edilmektedir¹⁴. Bu noktada akla gelen sorulardan biri, *“tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir”* ifadesi ile bu hususa ilişkin tercih hakkının muhataba mı yoksa tebliği çıkarmaya yetkili kurum veya kuruluşlara mı verildiğidir. Başka bir deyişle, gerçek bir kişi tebligata elverişli bir elektronik adresini vererek bu adrese tebligat yapılmasını talep ederse, tebliği çıkaran merciler yine de elektronik adres yerine kişinin adres kayıt sisteminde yer alan adresine tebligat yapabilirler mi? Zira, ilgili maddede elektronik tebligatın gerçek kişiler bakımından ihtiyari olduğu belirtilmiş olmakla birlikte, bu hususta herhangi bir tercihin ilgili merci tarafından da yapılıp yapılamayacağına dair açık bir ifade bulunmamakta, yalnızca *“yapılabilir”* denilmektedir. Kanaatimizce, Kanun’un bu ifadesi, ilgili tercih hakkının yalnızca ilgiliye ait olduğu yönünde anlaşılmalıdır. Zira aynı maddenin devamında *“...Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması halinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır...”* denilmektedir. Böylelikle, gerçek kişinin tebligata elverişli elektronik adresini bildirerek bu adrese tebligat yapılmasını istemesi durumunda, kanunda öngörülen diğer usullerle tebligatın ancak elektronik tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması halinde yapılacağı sonucu çıkmaktadır. Bunun sonucunda da, muhatap gerçek kişi, kendisine elektronik yolla tebligat yapılmasına dair talebini ilgili merciye bildirirse, merci bu talebi reddedemeyecek, ve zorunlu haller dışında muhataba tebligat elektronik yolla yapılacaktır.

Tebliğat Kanunu’nun 7/a maddesi, Tebligat Kanunu’na, 6099 sayılı Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 2. maddesi ile eklenmiştir. 6099 sayılı Kanun’un 18. maddesinde, Tebligat Kanunu’na eklenen 7/a maddesinin sermaye şirketlerine elektronik yolla tebligat yapılması zorunluluğu getiren ikinci fıkrasının, yayımı tarihinden iki yıl sonra, maddenin diğer fıkralarının ise yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe gireceği düzenlemesi yer almaktadır. 6099 sayılı Kanun, 11.01.2011 tarihinde kabul edilmiş olup, 19 Ocak 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

¹⁴ Tebligat Kanunu m. 7/a gerekçesi için Bkz.: Muşul, a.g.e., s. 91-93.

Teb. K. m. 7/a'nın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, ilgili yönetmeliğe bırakılmıştır. Kanun gerekçesinde bu husus, gelişen şartlara göre Kanunda kısa aralıklarla değişiklik yapmanın doğru olmayacağı gibi, Kanunda tüm ayrıntıların yer almasının da mümkün olmadığı şeklinde ifade edilmiştir¹⁵. Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'in 12. maddesi ile, elektronik tebligata ilişkin usul ve esasların, buna ilişkin bir yönetmelik ile düzenlenmesi öngörülmüştür. Bu bağlamda, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü'nce Elektronik Tebligat Yönetmeliği hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin 3. maddesinin b bendinde, bu yönetmelikte geçen "elektronik tebligat adresi" ifadesinden, elektronik tebligata elverişli kayıtlı elektronik posta adreslerinin anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir. Böylelikle, Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesinde bahsi geçen elektronik tebligatın, kayıtlı elektronik posta adresine yapılan tebligat olduğu hususu açıktır.

Tebligat Kanunu'na 6099 sayılı Kanun ile eklenen Geçici Madde 1 ile, Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü'nün, elektronik ortamda yapılacak tebligatla ilgili her türlü teknik altyapıyı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kurarak faaliyete geçirmesi öngörülmüştür.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, elektronik tebligatın, Kanunda sayılan tüzel kişiler bakımından zorunlu, diğer kişiler bakımından ihtiyari olarak, PTT'nin kurduğu teknik altyapı vasıtasıyla ve kayıtlı elektronik posta hesapları aracılığıyla, internet üzerinden yapılması hukukumuz bakımından öngörülmüştür.

B. Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)

Kayıtlı elektronik posta sistemi, kayıtlı elektronik posta iletilerinin tüm süreçlerine ilişkin olarak kayıtlı elektronik posta delili oluşturulması, güvenli bir şekilde kimlik tespiti yapılması, kayıtlı elektronik posta hesabı, kayıtlı elektronik posta rehberi ve arşiv hizmetleri verilmesi gibi işlemlere sahip sistemdir (KEP Yön. m. 4/o). KEP sisteminin kullanım amaçlarına örnek olarak, KEP Yön. m. 11/1'de, bir elektronik iletinin tarafları veya muhatapları arasında KEP hesabı vasıtasıyla hukuki ve teknik güvenliğe sahip bir şekilde gönderilip alınmasını sağlamak ve güvenli iletişimde bulunmak gösterilmiştir.

KEP sisteminde, kayıtlı elektronik posta servis sağlayıcıları aracılığıyla ve güvenli elektronik imza ve zaman damgası kullanılarak, bir elektronik postanın iletiliği, bu postayı gönderen ve alan tarafların kimlikleri ve gönderilen elektronik postanın içeriğinin değiştirilmediği garanti edilmektedir¹⁶. Bunların yanı sıra, bu sistem ile, gönderici¹⁷ ilgili postayı göndermediğini; alıcı¹⁸ ise ilgili postayı almadığını ileri süremeyecektir. Başka bir deyişle, yazışmayı yapan tarafla-

¹⁵ Tebligat Kanunu m. 7/a gerekçesi için Bkz.: Muşul, a.g.e., s. 91-93.

¹⁶ Yüksel Samast, "Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)", Akademik Bilişim Konferansları, (Çevrimiçi) <http://ab.org.tr/ab10/bildiri/202.pdf>, s. 1.; Cengiz Tanrıku, "Türk ve Avusturya Hukukunda Elektronik Tebligat", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl:22, S. 85, Kasım-Aralık 2009, s. 318.

¹⁷ KEP Yön. m. 3/f'de, "Gönderici", "Orijinal iletinin göndericisi durumundaki hesap sahibini veya işlem yetkilisi..." olarak tanımlanmaktadır.

¹⁸ KEP Yön. m. 3/c'de "Alıcı", "Orijinal iletinin alıcısı durumundaki hesap sahibini veya işlem yetkilisi..." olarak tanımlanmaktadır.

rın kimlikleri belli olacak; alıcı, mesajın göndericiden geldiğine emin olacak, gönderici ise mesajın alıcıya iletildiğinden emin olacaktır¹⁹.

KEP sisteminde kayıtlı elektronik posta servisi sağlayıcıları (KEPHS), KEP sistemi kurmak ve işletmek için kurulan anonim şirketler ve başvuru yapması ve gerekli koşulları sağlaması halinde, Tebligat Kanunu hükümlerine göre elektronik ortamda tebligat yapmaya yetkili kılınmış idarelerdir (KEP Yön. m. 4/j). Kayıtlı Elektronik Posta hesaplarının temin edilebileceği Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcılarına ve bu hizmet sağlayıcılarının faaliyet durumlarına ilişkin bilgilere, BTK'nın internet sitesinden ulaşılabilmektedir²⁰. Şu anda ülkemizde, Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT) başta olmak üzere, toplamda beş servis sağlayıcı, KEPHS olarak faaliyettedir.

1. KEP Hesabı Başvurusu

Kayıtlı elektronik posta hesabını gerek gerçek kişiler, gerekse de tüzel kişiler alabilmektedirler. Bir KEP hesabı sahibi olabilmek için öncelikle bir KEP Hizmet Sağlayıcısına (KEPHS) başvuruda bulunmak gerekir. Bu başvuru üzerine KEPHS tarafından ilk olarak başvuruda bulunanın kimliği tespit edilir. KEPHS tarafından kimlik tespiti, gerçek kişiler için nüfus cüzdanı, pasaport, sürücü belgesi gibi fotoğraflı ve kimlik yerine geçen geçerli resmi belgelerle veya güvenli elektronik imza ile, tüzel kişiler için ise, ilgili tüzel kişi tarafından sunulan bilgi ve belgeler için MERSİS vasıtasıyla MERSİS No ile yapılır (KEP Yön. m. 9/2/a,b)²¹. MERSİS, Ticaret sicili kayıtlarını da içeren, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan ve yönetilen Merkezi Sicil Kayıt Sistemi olup, MERSİS No, bu sistem tarafından Ticaret Siciline kayıtlı tekil numarayı ifade etmektedir (KEP Rehberi ve KEP Hesabı Adreslerine İlişkin Tebliğ, m. 4/j, k). Tüzel kişilerin ayrıca, işlem yetkilisi olarak belirledikleri kişilerin kimlik bilgilerini ve yetkili olduklarını gösteren bilgi ve belgeleri de KEPHS'ye bildirmeleri gerekmektedir (KEP Yön. m. 9/3).

İlgililerin başvurusu üzerine KEPHS gerekli incelemeleri yapar ve sonrasında KEP hesabını oluşturur. Bu hesabın kullanıma açılabilmesi için, gerçek kişiler bakımından ilgili kişinin, tüzel kişiler bakımından ise başvuruda bildirilen işlem yetkilisinin onayının güvenli elektronik imza ile alınması gerekir (KEP Yön. m. 10/a,b). Bu onayın güvenli elektronik imza ile alınacak olmasının istisnası, hesap sahibi gerçek kişinin, ilgili hesabı yalnızca ileti almak için kullanacağını bildirmesidir. KEP hesabına başvuru sırasında, hesap sahibi aday, KEP hesabını sadece alıcı olarak mı yoksa hem alıcı hem de gönderici olarak mı kullanacağını KEPHS'ye bildirir. Kişinin KEP hesabını yalnızca alıcı olarak kullanacağını bildirmesi durumunda, hesabın açılışı için ıslak imza ile de onay alınabilir (KEP Yön. m. 10/3).

¹⁹ Sedat Akleyek, Hamdi Murat Yıldırım, Zaliha Yüce Tok, "Kriptoloji ve Uygulama Alanları: Açık Anahtar Altyapısı ve Elektronik Posta" Akademik Bilişim'11- XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, (Çevrimiçi) http://ab.org.tr/ab11/kitap/akleyek_yildirim_AB11.pdf, s. 716.

²⁰ http://www.tk.gov.tr/bilgi_teknolojileri/kayitli_elektronik_posta/kephs.php (10.09.2013).

²¹ Başvuru sırasında henüz verileri MERSİS'e aktarılmamış ve işlemlerini uygulama üzerinden gerçekleştirilmeyen ticaret sicil memurluklarına bağlı MERSİS No'su olmayan tüzel kişilerin kimlikleri KEPHS tarafından, Ticaret Sicil Memurluklarından alınacak Ticaret Sicil Tasdiknamesi veya Faaliyet Belgesi ile tespit edilir (KEP Yön., Geçici Madde-1).

2. KEP Sisteminin Kullanımı

KEP hesabı, KEPHS'den hesap temin edildikten sonra, Microsoft Outlook veya Mozilla Thunderbird gibi bir arabirim aracılığıyla kullanılabilir²². KEP hesabına bir web ara yüzü veya elektronik posta istemci program üzerinden güvenli bir şekilde erişilebilmesi, iletilerin okunabilmesi ve gönderilebilmesi KEPHS'nin yükümlülüklerindedir (KEP Yön. m. 16/g). Ayrıca, KEPHS, KEP hesabının ilk kullanımından önce hesap sahibini ve varsa işlem yetkilisini KEP sistemine ilişkin tüm süreçler hakkında bilgilendirmekle de yükümlüdür (KEP Yön. m. 16/i).

KEP sistemi aracılığıyla, bir elektronik postanın mevcut olmayan yahut bloke edilmiş bir KEP adresine gönderilmek istenilmesi durumunda ise göndericiye bir hata bildirimi yollar²³.

KEP Yönetmeliği'nin, "Hukuki Sonuçlar" kenar başlıklı 15. maddesinin 2. fıkrasında, KEP hesabı kullanılarak gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin hukuki sonuçların hesap sahibi üzerinde doğacağı düzenlemesine yer verilmiştir. KEP hesabı kullanılarak gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin hukuki sonuçların hesap sahibi üzerinde doğacağı düzenlemesi ile (KEP Yön. m. 15/2), KEP hesabının hesap sahibi – tüzel kişilerde yetkili şahıs- dışında bir kişi tarafından kullanılması sonucu dahi, ilgili işlemde doğan hukuki sonuçların hesap sahibinin üzerinde doğacağı öngörülmüş olmaktadır.

III. KEP SİSTEMİ ÜZERİNDEN YAPILAN ELEKTRONİK TEBLİGAT

A. Elektronik Tebligatın Yapılması Usulü

Elektronik tebligatın yapılabilmesi için, tebligatı çıkaran merci, elektronik tebligat mesajını idare tarafından verilen elektronik tebligat adresi aracılığıyla idareye iletir (E-Teb. Yön. T. m. 8). İdare de, bu mesajı zaman damgasıyla ilişkilendirerek muhatabın elektronik tebligat adresine; muhatap bir hizmet sağlayıcıdan elektronik tebligat adresi almış ise, bu hizmet sağlayıcının sunucusuna iletir. Kendisine elektronik tebligat mesajı ulaşan diğer hizmet sağlayıcıları da bu mesajı zaman damgasıyla ilişkilendirerek muhatabın elektronik tebligat adresine iletir (E-Teb. Yön. T. m. 9).

ESHS'ler, muhatabın adresine elektronik tebligatın iletilip iletilmediğine ve gecikme oluşmuşsa bu gecikmeye ilişkin kayıtlar da dahil tüm süreçlerin kayıtlarını tutar ve bu bilgileri idarenin sistemi vasıtasıyla tebligatı çıkaran merciye derhal bildirir (E-Teb. Yön. m. 9/4). Olay kayıtları günde en az bir defa olmak üzere zaman damgası eklenerek güvenli elektronik imzayla imzalanır ve erişilebilir şekilde arşivlerde otuz yıl süreyle saklanır (E-Teb. Yön. m. 9/5)

Muhatap da elektronik tebligat hesabına, güvenli elektronik imzasını kullanarak veya hizmet sağlayıcı tarafından verilen parola ve şifre ile birlikte telefonuna kısa mesajla gelen tek kullanımlık şifre vasıtasıyla erişir (E-Teb. Yön. 12/1).

²² MS Outlook uygulaması üzerinden KEP sistemi kullanımı için bir eklenti kurularak "send registered (kayıtlı gönder)" butonu eklenebilmektedir. KEP'lerin mobil kullanımı için ise IOS ve Android platformları kullanılabilir.

²³ Keser Berber, a.g.m., s. 14.

B. Elektronik Tebligatta Tebligatı Çıkarmaya Yetkili Mercii

Kayıtlı elektronik posta hesaplarına yapılacak tebligat olan elektronik tebligat (e-Tebligat), Kamu Kurum ve Kuruluşları, tüzel ve özel tüm kişiler bakımından kullanılacak bir sistemdir. Elektronik Tebligatta, tebliğ çıkarmaya yetkili merciler, Tebligat Kanunu'nda tebliğ çıkarmaya yetkili kılınan merciler olacaktır.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin 5. maddesi uyarınca elektronik ortamda tebligat yapmaya yetkili kılınmış idare elektronik tebligat hizmetini yerine getirecektir. Bu bağlamda, tebliği çıkarmaya yetkili merciler tebligatı çıkaran merciler, elektronik tebligat adresi almak için ilgili idareye başvuruda bulunacaktır. Yapılan başvuruda, elektronik tebligat adresinin hangi birim ve personel tarafından kullanılacağı da belirtilecektir (Yön. m. 6).

Tebligat Kanunu'nda tebliğ çıkarmaya yetkili kılınmış merciler, tebliğ yapılacak kişilere KEP hesabı üzerinden e-posta ile tebligat yapabileceklerdir. Elektronik Tebligat sisteminde, tebliğ çıkarmaya yetkili merciler dışındaki kişiler ancak pasif kullanıcılar olarak yer alabileceklerdir. Başka bir deyişle, tebliğ çıkarmaya yetkili merciler dışındaki kişiler yalnızca KEP hesapları aracılığıyla kendilerine yapılan tebligatlara erişebileceklerdir. Ancak bu kişilerin kayıtlı elektronik posta hesaplarını kendi özel işlerinde aktif olarak kullanmalarına bir engel yoktur.

C. Elektronik Tebligatta Tebliğ Tutanağı

Tebliğ edilmek istenen hukuki işlemlerin muhatap ya da muhatap adına tebligatı kabule kanunen yetkili şahıslara kanuna uygun olarak bildirim, kural olarak tebliğ memuru tarafından düzenlenen tebliğ tutanağı ile belgelendirilmektedir²⁴. Elektronik tebligatta ise, tebliğin tebliği alan şahsa bir memur aracılığıyla teslimi söz konusu değildir. Zira elektronik tebligatta tebliğ, elektronik ortamda internet üzerinden ve sunucular aracılığıyla gerçekleşmektedir.

Tebliğin varlığının ispatı, tebliğ tutanağı ile mümkün olur²⁵. Tebliğ tutanağının tanzim edilmemiş olması, yazılı bildirim belgelendirilmemiş olması anlamına gelmektedir ve tebliğin yokluğu sonucunu doğurur²⁶. Zira, hukuken bir tebligatın varlığından bahsedebilmek için, bildirim ve belgelendirme unsurlarının bir arada bulunması gerekir.

KEP sistemine, tercih edilen arabirim aracılığıyla ulaşım sağlandıktan sonra, sistem üzerinden mesaj göndermek isteyen taraf (gönderici), göndereceği iletiyi, KEPHS'ye göndermekte, KEPHS de ilgili iletiyi aldığına dair göndericiye, göndericinin kimliği, gönderim tarihi, zamanı ve iletisinin gönderildiğine dair bilgileri içeren bir "alındı belgesi" göndermektedir. Gönderici bu iletiyi gönderirken, iletiyi imzalamak isterse sahibi olduğu güvenli elektronik imzasıyla imzalar. Sonraki aşamada KEPHS, ilgili iletiyi alıcı tarafa göndermek üzere, gönderici ve alıcı tarafların kimlik ve e-posta bilgilerini, gönderimin yapıldığı tarih ve saati, ilgili KEPHS'nin bilgilerini, orijinal iletiyi ve orijinal iletinin özet değerini içeren bir "gönderim zarfı" oluşturur²⁷. KEPHS, bu gönderim zarfını, güvenli

²⁴ Muşul, a.g.e., s. 63; Deliduman, a.g.e., s. 53; Ruhi, a.g.e., s. 47.

²⁵ Muşul, a.g.e., s. 63.

²⁶ Muşul, a.g.e., s. 63.

²⁷ Keser Berber, a.g.m., s. 7, 8; Samast, a.g.m., s. 3.

elektronik imza ile imzalayıp, yasal geçerli zaman damgası ekler²⁸. İlgili iletinin KEPHS'nin güvenli elektronik imzası ile imzalanıp iletiye zaman damgası eklenmesi, ilgili iletinin bütünlüğünün korunduğu ve zamanının kesin olarak tespit edildiğini garantilemektedir. Zira güvenli elektronik imza, imzalanan metnin bütünlüğünü korumakta ve değiştirilmezliğini garanti etmektedir²⁹.

İlgili iletinin alıcıya gönderildiği, KEPHS tarafından, göndericinin ve alıcının e-posta adreslerini, iletinin alıcının e-posta hesabına ulaştığı tarih ve saat, ilgili KEPHS'nin bilgileri ve iletinin özet değerini de içeren bir "iletildi belgesi/ alındı onayı"nın göndericiye gönderilmesi yolu ile göndericiye bildirilir³⁰. İletimin yapıldığına dair bu belge de KEPHS tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmakta ve belgeye ayrıca zaman damgası eklenmektedir. Kısaca ifade etmek gerekirse, KEP sistemi üzerinden kayıtlı elektronik posta gönderimi ve alımı prosedüründe her bir aşama güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile kaydedilmektedir. Elektronik tebligatta belgelendirme fonksiyonu böylelikle sağlanmaktadır³¹.

KEPHS'nin "iletildi belgesi/alındı onayı" mesajı, elektronik tebligat usulünde, tebliğ tutanağı yerine geçmektedir. Böylelikle, yapılmış bulunan tebliğin varlığı, bu onay mesajı ile ispatlanabilecektir. Bu kayıtlar, erişilebilir şekilde arşivlerde otuz yıl süreyle saklanır (E-Teb. Yön. m. 9/5)

D. Tebligatı Kabule Yetkili Kişiler

Elektronik tebligatı kabule yetkili kişiler, ilgili tebligatın muhataplarıdır. Bu muhataplar, bir elektronik tebligat adresi bildirmesi zorunlu olan ve olmayan kişiler olmak üzere iki gruba ayrılır.

Kendilerine yalnızca elektronik yolla tebligat yapılması zorunlu olan muhatapların, kendilerine elektronik yolla tebligat yapılabilmesi için, tebligat çıkarmaya yetkili merciler nezdindeki işlemlerinde elektronik tebligat adreslerini bildirmeleri zorunludur (E-Teb. Yön. m. 7/2). Bu kişilere, elektronik tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması halinde, Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır. Bu tebligatta ayrıca, takip eden tebligatların elektronik ortamda yapılacağı bildirilir (E-Teb. Yön. m. 7/3).

Kendilerine elektronik yolla tebligat yapılması ihtiyari olan muhatapların da elektronik yolla tebligat almak istemeleri halinde, tebligat çıkarmaya yetkili merciler nezdindeki işlemlerinde elektronik tebligat adresini bildirmeleri gerekir. Bu kişilerin, tebliğ çıkaran merciyeye bildirdiği adresin elektronik tebligata elverişli olmaması halinde, bunlara, Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır. Bu durumda gönderilecek tebligata, muhatabın bildirmiş olduğu adresin, elektronik tebligata elverişli olmadığına ilişkin şerh düşülür (E-Teb. Yön. m. 7/4).

Tebliğat hukukunda kural, tebligatın, muhatabın bizzat kendisine yapılmasıdır (Teb. K. m. 10/1). Ancak, vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır (Teb. K. m. 11). Elektronik tebligatın, bu kural uyarınca vekile yapılması da mümkündür. Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nde, bu hususa

²⁸ Keser Berber, a.g.m., s. 8; Samast, a.g.m., s. 3.

²⁹ Acar, a.g.e., s. 106.

³⁰ Keser Berber, a.g.m., s. 8; Samast, a.g.m., s. 3.

³¹ Asaf Varol, İhsan Baştürk, "Hukuki ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat ile Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi", Ankara Barosu Dergisi, 2015/1, s. 271.

ilişkin olarak, vekile veya kanuni temsilciye yapılacak elektronik tebligatların, Kanun hükümlerine uygun olarak 12. maddenin ikinci fıkrası hükümleri uyarınca yapılacağı düzenlemesi yer almaktadır (m. 12/3).

Sermaye şirketleri dışındaki gerçek ve tüzel tüm kişilere elektronik tebligat yapılması ihtiyaridir. Bu durumda gerçek kişi avukatların bir kayıtlı elektronik posta adresi almaları ve bu adrese tebligat yapılması zaruri değil, ihtiyaridir. Bunun sonucu olarak, vekile yapılan tebligatların elektronik ortamda yapılması zorunlu değildir, vekilin ihtiyarındadır.

Vekil birden çok ise bunlardan birine tebligat yapılması yeterlidir. Eğer tebligat birden fazla vekile yapılmış ise, bunlardan ilkinde yapılan tebliğ tarihi asıl tebliğ tarihi sayılır.

Elektronik tebligat da kural olarak muhataba yapılacaktır. Muhatabın kayıtlı elektronik posta hesabına ulaşım bilgilerini bir başkasına vermiş olması ve bu hesaba bir başkası tarafından erişilmiş olması durumunda dahi, tebligatın geçerli olarak yapıldığını kabul etmek gerekecektir. Zira, hesap bilgilerinin korumak yükümlülüğü, kayıtlı elektronik posta adresi sahibinindir. Ayrıca, KEP hesabı sahibinin, hesabını kontrol etme yükümlülüğü bulunmakta, ayrıca elektronik tebligat, muhatabın KEP adresine ulaşmasından beş gün sonra yapılmış sayılmaktadır. Ayrıca, muhataba, kendisine bir elektronik tebligat yapıldığının kısa mesajla bildirilmesi seçeneği de mevcut olmakta, böylelikle tebligata muhatap tarafından zamanında ulaşılabilmesinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır³².

E. Tebligatın Elektronik Yolla Yapılamaması Hali

Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik m. 12, tebligatların elektronik yolla da yapılabileceği düzenlemesini tekrar etmekte ve zorunlu bir sebeple tebligatın elektronik ortamda yapılamaması halinin sonucuna dair de bir düzenleme içermektedir. Buna göre, tebligatın elektronik ortamda yapılamaması halinde, bahsi geçen Yönetmelikte belirtilen usullerle tebligat yapılacaktır. Elektronik yolla tebligata ilişkin usul ve esaslar ise, buna ilişkin yönetmelikle düzenlenecektir.

F. İlan Yolu İle Tebligatın Elektronik Ortamda Yapılması

Tebligat Kanunu m. 28 uyarınca, adresi meçhul olanlara tebligat ilan yapılır. Kimlerin adresinin meçhul sayılacağı aynı maddenin 2. fıkrasında sayılmıştır. Buna göre, önceki maddelere göre tebligat yapılamayan ve ikametgahı, meskeni veya iş yeri de bulunamayan kimsenin adresi meçhul sayılır. Adresin meçhul olması halinde keyfiyet tebliğ memuru tarafından mahalle veya köy muhtarına şerh verdirilerek tespit edilir. Bununla beraber tebliği çıkaran merci, muhatabın adresini resmi veya hususi müessese ve dairelerden gerekli gördüklerine sorar ve zabıta vasıtasıyla tahkik ve tespit ettirir (28/3).

İlanen yapılacak tebliğin şekline dair düzenleme, Tebligat Kanunu'nun 29. maddesinde yer almaktadır. Madde 29 uyarınca, ilan yolu ile yapılacak tebliğ, gazetede ve ayrıca elektronik ortamda yapılacaktır³³. Madde metninden

³² Varol, Baştürk, a.g.m., s. 271.

³³ "...İlan alakalının ıtılama en emin bir şekilde vasil olacağı umulan ve varsa tebliği çıkaran merciin bulunduğu yerde intişar eden birer gazetede ve ayrıca elektronik ortamda yapılır..."

çıkan anlam, ilan yolu ile tebliğin hem gazetede hem de gazetenin yanı sıra elektronik ortamda yapılacağıdır. Zira maddenin ifadesi “gazetede ve ayrıca elektronik ortamda” şeklindedir. Böylelikle, ilan tebliğinin yapılmasına ilişkin olarak, fiziki ortamın yanı sıra elektronik ortam bir ek imkan olarak getirilmiş olmaktadır.

İlanen tebligata dair, Tebligat Kanunu’nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 48. ve 49. maddelerinde de düzenlemeler yer almaktadır. Yönetmelik m. 48, adresi meçhul olanlara tebligatın ilan yapılacağı hususunu tekrarlamaktadır. Bahsi geçen maddede ayrıca, Yönetmelik hükümleri uyarınca kendisine tebligat yapılamayan, tebliğ memuru tarafından adresi tespit edilemeyen ve adres kayıt sisteminde de yerleşim yeri adresi bulunmayan kişinin adresinin tespiti için izlenecek usule yer verilmiştir. Buna göre, tespit edilemeyen adresin araştırması öncelikle tebligatı çıkaran merci tarafından yapılır. Tebligatı çıkaran merci bu araştırmayı, öncelikle resmi veya özel kurum ve dairelerden, bunlardan sonuç alınmadığı takdirde ise kolluk vasıtasıyla araştırabilecektir. Yapılan araştırmalara rağmen muhatabın adresinin tespit edilememesi halinde ise adres meçhul sayılacaktır (m. 48/2). Maddede ayrıca, ilan tebligatının, bu maddedeki usuller izlendikten sonra başvurulacak son çare olduğu belirtilmektedir (m. 48/4).

Tebligat Kanunu’nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik’te, ilan tebligatının usulü, 49. maddede yer almaktadır. Bu maddeye göre, ilan yoluyla tebliğde, ilan, kendisine tebliğ yapılacak kişinin en güvenilir bir şekilde öğrenmesini sağlayabilecek ve varsa tebliği çıkaran merciin bulunduğu yerde yayımlanan bir gazetede ve elektronik ortamda Basın İlan Kurumu vasıtasıyla yapılır.

Basın İlan Kurumu’nun resmi internet sitesinde, “E-Uygulama” başlığının altında, “Elektronik Ortamda Yapılan İlan Arama” seçeneği bulunmaktadır. Bu seçenek üzerinden, illere göre yapılan ilanları detaylı arama imkanı da mevcuttur³⁴. Bahsi geçen internet adresi üzerinden ilan tebligatlarına ulaşılması bu şekilde mümkün olmaktadır³⁵.

49. maddenin b bendinde, tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin bir ay süreyle tebliği çıkaran mercide herkesin kolayca görebileceği bir yere asılacağı düzenlemesi yer almaktadır. Ancak elektronik ortamda yapılacak ilan tebliğinin hangi koşullarda ve ne kadar süre ile yayınlanacağına dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Kanaatimizce, ilgili bende kıyasen, ilan tebligatının elektronik olarak yapılması durumunda da tebliğ olunacak evrak ve suretinin en az bir ay boyunca ilanın yapılacağı sitede yayınlanması yerinde olacaktır.

Tebligat Kanunu’nun 31. maddesi uyarınca, ilan tebliğ, son ilan tarihinden itibaren yedi gün sonra yapılmış sayılır. İlan tebliğe karar veren merci, icabına göre, 15 günü geçmemek üzere daha uzun bir müddet tayin edebilir. Bahsi geçen düzenleme, ilan tebliğinin gazete ile, yani fiziki ortamda yapılması durumunda tebliğinin ne zaman yapılmış sayılacağına dair bir düzenlemedir.

³⁴ Basın İlan Kurumu’nun resmi internet adresi üzerinden resmi ilanlara ulaşmak için Bkz.: <http://www.bik.gov.tr/e-uygulama/resmi-ilanlar/>.

³⁵ Vergi Usul Kanunu’na göre yapılacak ilan tebligatlarının elektronik ortamda sorgulanabilmesine dair ise, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı’nca, ilan tebligatı sorgulama sayfası (<http://servis.ivdb.gov.tr/teblig/>) elektronik ortamda hizmete açılmıştır. Buradan, vergi kimlik numarası ya da TC kimlik numarası ile ilan tebligatlarının sorgulanması mümkün olmaktadır.

Ancak, ilanen tebligatın elektronik ortamda yapılması durumunda bu tebligatın ne zaman yapılmış sayılacağına dair açık bir düzenleme Kanun'da bulunmamaktadır. Bu nedenle, ilanen tebligatta tebliğ tarihine ilişkin düzenlemeyi içeren Tebligat Kanunu'nun 31. maddesinin, mevcut düzenlemelere uygun olarak, elektronik yolla yapılan ilanen tebligatta da tebliğ tarihini içerecek şekilde düzenlenmesi yerinde olacaktır kanaatindeyiz.

Son olarak, ilanen tebligatın elektronik yolla yapılması hususunda belirtmek gerekir ki, ilan yolu ile yapılan tebligatın elektronik yolla yapılması, bu tebligatın bir elektronik tebligat olması anlamına gelmemektedir. Zira, elektronik tebligat, yetkili mercilerce çıkarılan ve kişinin kayıtlı elektronik posta hesabına gönderilen tebligattır. İlanen tebligatta ise bir kimsenin KEP hesabına tebligatın gönderilmesi söz konusu değildir. İlanen tebligatta, bir kimsenin adresinin meçhul olması söz konusudur. Bütün bunlarla birlikte belirtmek gerekir ki, KEP hesabı sahibi olan ve bu hesap aracılığıyla kendisine elektronik tebligat yapılmasını isteyen bir kimsenin adresinin tespit edilememesi mümkün değildir. Zira burada KEP hesabı adresi, elektronik tebligatın yapılabilmesi amacıyla, ilgili merciye bildirilmektedir. Bu adresin yanlış alınması durumunda ise, elektronik tebligat yapılmak istendiğinde sunucudan hata bildirimi gönderilecektir. Bu durumda tebligat elektronik ortamda yapılamadığından, tebligatın Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik m. 12 uyarınca, bu yönetmeliğin hükümleri uyarınca yapılacaktır. Hesabın kapanmış olması durumunda da aynı ihtimal söz konusu olacaktır. Sonuç olarak bu hallerde ilanen tebligat değil, Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik m. 12'ye göre, zorunlu bir sebeple elektronik tebligatın yapılamaması sonucu, Yönetmelikte belirtilen usullerle tebligat yapılması söz konusu olacaktır.

SONUÇ

Elektronik tebligatın yapılmasına dair usul ve esaslar, Elektronik Tebligat Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. 11.20.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesine dayanılarak hazırlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliği, 28533 sayılı ve 19.01.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Elektronik tebligat, elektronik ortamda, Tebligat Kanunu'nda tebliğ çıkarmaya yetkili kılınan merciler tarafından tebligatların değiştirilemez ve inkar edilemez bir şekilde kayıtlı elektronik posta sistemi aracılığıyla muhataplara iletilmesidir.

Sermaye şirketleri bakımından elektronik yolla tebligat yapılması bir zorunluluk olup, bu zorunluluk, 19 Ocak 2013 tarihi itibarıyla söz konusu olacaktır. Diğer kişiler bakımından ise elektronik tebligat, zorunlu değil, ihtiyaridir.

Tebligat Kanunu uyarınca elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacak, elektronik tebligatın yapılmasının mümkün olmaması durumunda ise Tebligat Kanunu'nun Uygulanması Hakkında Yönetmelik uyarınca tebligat yapılacaktır.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte, elektronik tebligata ilişkin birçok hususa dair düzenleme, hukuk düzenimizde yerini almıştır. Bununla birlikte, kayıtlı elektronik posta sistemi ve elektronik tebligat, uygulaması gittikçe artacak sistemler olup, bu sistemlere dair mevzuatta ilgili değişikliklerin, bu teknikler geliştikçe gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

KISALTMALAR

BK.	: Borçlar Kanunu
b.	: bent
Bkz.	: Bakınız
bs.	: Bası - Baskı
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
C.	: Cilt
cüm.	: cümle
dn.	: Dipnot
E.	: Esas
E-Tebliğat	: Elektronik Tebliğat
E-Teb. Yön.	: Elektronik Tebliğat Yönetmeliği
ETSI	: European Telecommunications Standards Institute (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü)
HD.	: Hukuk Dairesi
HGK.	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HMK Yön.	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği
HUMK	: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İİK	: İcra ve İflas Kanunu
K.	: Karar
KEP	: Kayıtlı Elektronik Posta
KEPHS	: Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcı
KEP Yön.	: Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
m.	: Madde
No.	: Numara
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı
RG.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
T.	: Tarih
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
Yön.	: Yönetmelik

KAYNAKÇA

Acar, Ayşe Ece, Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği, 12 Levha Yayıncılık, 2013, İstanbul.

Akil, Cenk, “11.1.2011 gün ve 6099 sayılı Kanun ile 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 101. Sayı, 2012, s. 247-266.

Akleylek, Sedat, “Kriptoloji ve Uygulama Alanları:

Yıldırım, Hamdi Murat; Açık Anahtar Altyapısı ve Elektronik

Yüce Tok, Zaliha Posta” Akademik Bilişim’11- XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, (Çevrimiçi) http://ab.org.tr/ab11/kitap/akleylek_yildirim_AB11.pdf, 05.11.2012.

Börü, Levent, “Elektronik Tebligat Yönetmeliği Taslağı’na Dair Kısa Bir Değerlendirme”, Ankara Barosu Dergisi, 2012/2, s. 405-410.

Deliduman, Seyithan, Tebligat Hukuku Bilgisi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.

Keser Berber, Leyla, “Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Kayıtlı Elektronik Posta Servis Sağlayıcılarının Posta Kutusu ve Gönderim Hizmetleri İle Kimlik Doğrulama İşlevleri”, Arslanlı Bilim Arşivi, (Çevrimiçi) <http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/Leyla-Keser-Berber-Kayitli-e-Posta.pdf>.

Muşul, Timuçin, Tebligat Hukuku, 6. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.

Özbay, İbrahim, “6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik Çerçevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVI, S. 1-2, 2012, s.115-157.

Ruhi, Ahmet Cemal, Tebligat Hukuku, 4. Bs., Seçkin Yayınevi, Ankara, 2006.

Samast, Yüksel, “Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)”, Akademik Bilişim Konferansları, (Çevrimiçi) <http://ab.org.tr/ab10/bildiri/202.pdf>, (08.11.2014).

Soysal, Tamer, “Elektronik Posta Yoluyla Kişilik Haklarına Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk”, Ankara Barosu Dergisi, Kış 2007, Sayı. 1 s. 144-167.

Tanrıku, Cengiz, “Türk ve Avusturya Hukukunda Elektronik Tebligat”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl:22, S. 85, Kasım-Aralık 2009, s. 315-331.

Turan, Ahmet Uğur, Tebligat Hukuku, 3. Bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.

Türk Dil Kurumu, Büyük Türkçe Sözlük: (Çevrimiçi) <http://tdkterim.gov.tr/bts>, 12.04.2011.

Varol, Asaf; Baştürk İhsan, “Hukuki ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat ile Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi”, Ankara Barosu Dergisi, 2015/1, s. 263-278.

Yılmaz, Ejder, Hukuk Sözlüğü, 7. Bs., Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.

Yıldırım, Mehmet Kamil;

Deren-Yıldırım Nevhis,, İcra ve İflas Hukuku, 6. Bası, Beta Basım A.Ş., İstanbul, 2015.

Yılmaz, Ejder; Tacar, Çağlar, Tebligat Hukuku, 6. Bs., Ankara, 2013.

Yararlanılan Diğer Kaynaklar

- T.C. Adalet Bakanlığı:(Çevrimiçi), www.adalet.gov.tr, (23.11.2014).
Basın İlan Kurumu:(Çevrimiçi), www.bik.gov.tr (23.11.2012).
Bilgi Teknolojileri ve İletişim: (Çevrimiçi), <http://www.tk.gov.tr/>,
Kurumu (02.11.2012).
Elektronik Tebligat Yönetmeliği Taslağı: (Çevrimiçi), <http://www.kgm.adalet.gov.tr/Tasariasamaları/Gorus/Yonetmelik/Elektyonet.pdf>, (12.11.2014).
Keser, Leyla Elektronik İmza Ulusal
Beceni, Yasin Koordinasyon Kurulu Hukuk
Sevim,Tuğrul: Çalışma Grubu İlerleme ve Sonuç Raporu, Temmuz 2004,
İstanbul: (Çevrimiçi), <http://www.tk.gov.tr/eimza/doc/diger/e-imza%20hukuk%20calisma%20grubu%20raporu.pdf>, (10.06.2012).
PTT: (Çevrimiçi), www.ptt.gov.tr, (29.10.2013).